

doc. Ing. Roman Serenččš, PhD.

doc. Ing. Artan Qineti, PhD.

VEREJNÁ VOLBA

Pochopenie základov

Nitra, 2023

Vydala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
vo Vydavateľstve SPU

Autori: doc. Ing. Roman Serenčes, PhD. (4,65 AH)
Ústav hospodárskej politiky a financií
FEM, SPU Nitra

doc. Ing. Artan Qineti, PhD. (1,55 AH)
Ústav hospodárskej politiky a financií
FEM, SPU Nitra

Recenzenti: doc. Ing. Milan Džupina, PhD.
UKF Nitra

doc. Ing. Radovan Savov, PhD.
Ústav ekonomiky a manažmentu
FEM, SPU Nitra

Schválila rektorka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre dňa 21. 2. 2023
ako skriptá pre študentov SPU.

Táto publikácia bola vytlačená na ekologickom papieri.

© R. Serenčes, A. Qineti, Nitra 2023

ISBN 978-80-552-2585-2

OBSAH

Obsah

OBSAH	3
PREDHOVOR	4
1. ÚVOD	5
2. VÝVOJ TEÓRIE	6
3. TRH VERZUS VLÁDA	12
4. DVE ZÁKLADNÉ VETY EKONÓMIE BLAHOBYTU	18
5. VEREJNÉ STATKY A ZLYHANIE TRHU	25
6. TRANSAKČNÉ NÁKLADY A ZLYHANIE TRHU	31
7. VEREJNÉ MECHANIZMY ALOKÁCIE ZDROJOV	42
8. RENT SEEKING – VYHLADÁVANÉ RENTY	44
9. VEREJNÉ STATKY A DOTÁCIE V POĽNOHOSPODÁRSTVE	47
10.ŠTÁTNE VLASTNÍCTVO VERZUS SÚKROMNÉ VLASTNÍCTVO	57
11.PRIAMA DEMOKRACIA A VOĽBY	62
12.LOGROLLING	68
13.VLÁDA	72
14.LITERATÚRA	81

PREDHOVOR

Od svojho vzniku sa teória verejnej voľby vyvinula do vplyvnej a bohato štruktúrovanej ekonomickej disciplíny. Naším cieľom bolo ponúknuť vám predmet, ktorý je rozsahom a štruktúrou čo najviac podobný štandardným kurzom na ekonomických fakultách.

Teória verejnej voľby je pokusom aplikovať ekonomickú metodológiu na štúdium špecifického ľudského správania, ktoré priamo ovplyvňuje to, ako ľudia zaobchádzajú s obmedzenými zdrojmi na uspokojenie svojich potrieb. James Buchanan a Gordon Tullock sú autormi *The Calculus of Consent* (1962). Kniha sa zamerala na to, ako politické štruktúry a pravidlá kolektívneho rozhodovania ovplyvnili výsledky a fungovanie demokratického politického procesu. Časom sa vývoj tejto literatúry stal známym ako "revolúcia verejnej voľby". V roku 1986 získal Buchanan Nobelovu cenu za ekonómiu predovšetkým za svoju priekopnícku prácu vo vývoji analýzy verejnej voľby. Verejná voľba v podstate aplikuje nástroje ekonómie na trhové aj politické procesy.

Boli by sme veľmi radi, keby vás štúdium tejto témy priviedlo k vašim vlastným odpovediam na otázky vzťahu medzi jednotlivcom a spoločnosťou a rozhodovania sa jednotlivých aktérov verejnej voľby.

Prajeme vám pri tom veľa úspechov.

Ak vás skriptá inšpirujú ku komentárom a radám, uvítame ich.

V Nitre dňa 6.februára 2023

Autori

Autori	doc. Ing. Roman Serenčes, PhD. doc. Ing. Artan Qineti, PhD.
Názov	VEREJNÁ VOĽBA Pochopenie základov
Určené	Pre študentov SPU
Vydavateľ	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Vydanie	Prvé
Vytlačené	Február 2023
Náklad	100 kusov
Počet strán	82
AH – VH	6,2 – 6,37
Tlač	Vydavateľstvo SPU v Nitre
ISBN 978-80-552-2585-2	Cena 2 €

Rukopis neprešiel redakčnou úpravou vo vydavateľstve.
Za odbornú náplň vydania zodpovedajú autori.

